

Procházka za sochou

Milí čtenáři, pokaždé, když se chystám zahájit s vámi další procházku za ostravskými exteriérovými sochami, váhám, zda to ještě stojí za to. Teď po konci léta obzvláště, kdy by možná mohla být daleko přitažlivější měnící se barevnost lesa. Ale mnozí z vás žijí na sídlišti, které v posledních letech také přijalo jiné než jednotvárně šedé či okrové barvy. Mnohé se v místech, která kdysi jakoby bez vědomí souvislosti označil Václav Havel za králíkárny, změnilo k lepšímu. A někde dokonce z problematických let budování socialismu díla, která nejen zpečetila čas, ale také určitou uměleckou a duchovní hodnotu.

TRASA XV. - Ostrava-Moravská Ostrava a Přívoz, sídliště Fifejdy: ulice Gen. Hrušky → Hornopolní → Gen. Píky → okruh ulice Lechowiczova - otevřený vnitroblok

V sedmdesátých a osmdesátých letech budovala Ostrava velkoplošné sídlištní celky, neboť bylo nutné - stejně jako v případě Poruby - stále rozšiřovat kapacitu bydlení pro příliv nových pracovních sil. Komfort se oproti dvěma nejstarším porubským obvodům markantně zúžil na úkor kvantity bytů. Uprostřed Ostravy, z velké části ještě ve správním obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, se začalo v sedmdesátých letech stavět sídliště Fifejdy. První etapa však zasahovala městský obvod Mariánské Hory. Jeho koncept byl zahrnut v dlouhodobém územním plánu s výhledem do r. 1990, který vypracoval Útvar hlavního architekta města Ostravy a Stavoprojekt. Myslím, že právě tato celistvost úvah o rozvoji města - pomineme-li ideologické „detaily“ - dnes schází. Stejně jako architektonické nebo sochařské soutěže. Vraťme se však na místo činu.

Fifejdy, podobně jako další panelová sídliště, byly poznamenány stereotypem, jež podmiňovala nízká variabilita konstrukčních prvků. Pokud jde o možnost zakomponovat umělecké dílo přímo do architektury, uplatnila se maximálně mozaika nebo sgrafito. Výjimečně pak betonový reliéf, např. nad domovním vstupem. Pro tzv. estetizaci zůstal jen volný prostor - a relativně o mnoho méně financí než v předchozím desetiletí. Umělecká hodnota děl se musela přizpůsobovat normalizačním manýrám tzv. velké umělecké komise, která řídila umístění artefaktů v prostoru a mnohdy zasahovala i do provedení děl vyvolených autorů. V té době fungovala spolehlivě i autocenzura, neboť práce na soše ve veřejném prostoru znamenala pro autora podstatný honorář.

V první etapě budování získaly Fifejdy I poměrně kvalitní plastiku olomouckého sochaře **Vladimíra Navrátila**, s jehož jménem jsme se již setkali na porubském Alšově náměstí. (Vzpomeňte si na rozměrný reliéf *Kosmický věk* z přelomu padesátých a šedesátých let na průčelí obytného domu.) Socha *Mládí a radost* z první poloviny sedmdesátých let byla umístěna mezi pavilónovými objekty v prostoru ulice Gen. Hrušky.

Sedící dívka je pojata jako akt; jednou rukou se dotýká vlasů a do druhé dlaně zasněně hledí. Studii k této plastice vlastní Muzeum umění v Olomouci. Socha představuje málem poslední záchvěv vysokých investic do neideologického umění, kdy bylo dílo pro tento typ sídlištního prostoru odlito z bronzu.

Torzo podstavce sochy Mládí a radost, aktuální stav.

Ale nejen to - znamenala patrně tolerovaný únik k nezávadné lyrice, která podtrhuje mládí. Bezděčně se typem figury vrací k sentimentální parkové soše 19. stol., do níž nelze vkládat jiné než bezkonfliktní poetické příznaky. Sochu však dnes na místě, které se holedbá nejlepší restaurací a pivem v Ostravě, nenajdete. Zůstal jen rozbitý a plevem obrostlý podstavec, na němž „jsou instalovány“ odpady. Logo „Život je hořký, bohudík“ je v tomto ohledu ironickým dovětkem ke kulturnosti celé lokality. Stojí určitě za to porovnat stav dřívější se stávající situací. A zase: pokud byste něco o osudu Navrátilovy bronzové dívky věděli, ozvěte se do svého časopisu.

Dekorativní bronzové *Plameňáky* (1975) od pražského sochaře **Josefa Špačka**, kteří kdysi oživovali atrium základní školy Gen. Janka, už dnes rovněž neuvidíme; nejspíše bylo obtížné udržovat vodní nádrž, v níž stáli, a hlídat další dva kusy bronzu na subtilním ukotvení ptačích nohou.

Naopak svůj ideový účel plnila pískovcová skulptura v prostoru Fifejdy II z další etapy budování rozsáhlého sídliště.

Jak na aktivní stáří? Pravidelnost, řád a tělesná aktivita...

Lucian Kantor

Pravidelnost, řád a častá tělesná aktivita jsou podle odborníků tou nejlepší zbraní proti úpadku mysli a těla. S uznávaným psychoterapeutem L. Kantorem čtete rozhovor na aktuální téma - aktivní stárnutí.

Dnešní senioři jsou úplně v jiné pozici, než před deseti lety - internet, bezkontaktní platby apod. Jaké nároky to na ně klade? Jak by se s rychlým vývojem měli vyrovnat a přizpůsobit se mu? Nebo by spíše společnost jako taková měla brát na starší lidi ohledy?

Moderní technologie kladou zvýšené nároky na celou populaci, ale na seniory nejvíce. Tento tlak dělí seniory na dvě skupiny, na skupinu, která se snaží přizpůsobit a moderními technologiemi si zjednodušit život a na skupinu druhou, která rezignovala na jakýkoliv vývoj a vzpomínají "na staré dobré časy." To kam se senioři zařadí, záleží také na jejich dětech a hlavně vnoučatech, protože právě vnoučata mají moderní technologie pod kůží a mají s prarodiči větší trpělivost.

V čem bude jiné být seniorem za 15 let? A můžeme se na to už dnes nějak připravit?

Vývoj moderních technologií za 15 let se velmi těžko odhaduje. Jediné jak se může na pokrok kdokoli připravit, včetně dnešních školáků, je neustálý zájem o okolní svět a snaha mu porozumět.

Jaké pozitivní stránky stáří pokládáte za důležité a proč?

Stáří v sobě nese neocenitelnou životní zkušenost, která je nenahraditelná. Mnoho zkušeností je nepřenositelných, ale pokud se podají formou osobního životního příběhu, pak jsou velmi dobře uchopitelné.

Jak zůstat co nejdéle aktivní? Je třeba hledat i pomoc okolí?

Vždy je dobré chodit mezi lidi a být součástí nějakého společenství. Člověk o samotě, pokud nemedituje, chátrá, protože se uzavírá před okolním světem. Dále je dobré si uvědomit, že každý z nás prochází osobnostními krizemi a potřebuje čas od času "popostrčit od někoho blízkého".

Jsou podle Vás iniciativy jako např. Plníme přání Seniorům“ (iniciativa společnosti Sodexo), případně další prospěšné?

Jakákoli iniciativa, která pomáhá začlenit jedince do společnosti je velmi důležitá, protože čím je společnost pestřejší, tím v sobě nese více informací a životních zkušeností.

Vyjmenujte nejčastější zájmy dnešních seniorů. Budou se v blízké době nějak výrazně proměňovat?

To opravdu neumím, protože znám seniory, kteří řídí nadnárodní firmy a jsou neskutečně vytiženi a pak znám i ty, kteří rezignovali na svou budoucnost a jenom přežívají. Znam seniory, kteří mají svůj profil na Facebooku, ale znám i takové, kteří se bojí zaplatit platební kartou.

Co je pravdy na známém přísloví: Je nám tolik, na kolik se cítíme?

To bych tesal. Důležitá je aktivita a otevřenost světu. Jak již jsem řekl, znám seniory, kteří pilotují letadla a skáčou na padáku a pak znám seniory v domovech pro seniory, kteří jsou i o deset let mladší a nemají zájem opustit svůj pokoj i když je venku nádherný den. Kdo si chce užívat života, může, i když mu tělo neslouží jako dřív.

Proč se lidé stáří tolik obávají?

Z mojí zkušenosti se bojí úbytku sil, samoty a poznání, že se svým životem nenaložili tak jak by si přáli.

Je pravdou, že strach mají především ženy?

Já mám opačnou zkušenost. Ženy se sice obávají, že ztratí svou krásu, ale muži jsou ti, kdo se bojí stáří a úbytku sil.

Jaká je podle Vás nejlepší prevence proti úpadku mysli a těla?

Nejlepší prevencí je pravidelnost, řád a častá tělesná aktivita. Ve chvíli kdy má jedinec své tělo v kondici a má okysličený mozek, pak se rád zajímá o okolní svět. Nejdůležitější jsou transgenerační setkání, protože obohacují všechny zúčastněné.

Markéta Kuprová

Lucian Kantor je poradce, kouč a psychoterapeut zabývající se komunikací a mezilidskými vztahy jak v osobním, tak i v profesním životě. Vystudoval Pražskou psychoterapeutickou fakultu a své dovednosti opírá o ucelený rodinně-systemický výcvik. Je členem SOFT - Společnosti rodinných a systemických terapeutů v ČR a AMRP - Asociace manželských a rodinných poradců ČR.

12. září - Den seniorů v Zoo Ostrava

Nevíte jak příjemně prožít volný čas? Návod je jednoduchý, vyjděte si do ostravské zoologické zahrady.

V průběhu roku pořádá Zoologická zahrada v Ostravě mnoho akcí snad pro všechny věkové skupiny. Díky oblibě u návštěvníků má většina z nich dnes již několikaletou tradici. Jsou to různé přednášky, soutěže, komentované krmení zvířat i komentované prohlídky skleníků, kde je možné obdivovat tropické a subtropické užitkové rostliny, orchideje, palmy a další exotické rostliny.

Jednou ročně se také již tradičně otvírá brána zoo seniorům. Vstup je v tento den pro seniory volný. Připravené jsou rovněž prohlídky zoo s průvodcem.

Naplánujte si podzimní výlet!

Dnešní tip na výlet je do jedné z nejznámějších přírodních rezervací Poodří - **Kotvice**. Zajímavá je také svou naučnou stezkou. Naučná stezka Kotvice se rozprostírá mezi Novou Horkou a Studénkou. Informační panely naučné stezky naleznete na trase mezi Pasečným mostem ve Studénce a končí u starého mlýna v Nové Horce (místní části Studénky). U rybníku Kotvice je navíc umístěna nová ptačí pozorovatelná.

Poutavé jsou i panely naučné stezky, které věrně zachycují přírodu, krajinu i její obyvatele. Autorkou ilustrací je Ivana Kolářová.

Tato místa jsou nejpřitažlivější zejména v jarním a podzimním období. Na trase se seznámíte s rozmanitou krajinou kolem řeky Odry, kterou obhacují nivní rybníky Nový či Kotvice.

Za zmínku stojí také vzhled informačních panelů, které tvoří neopracované, masivní akátové kůly. Z dostupných zdrojů jsme se dozvěděli, že trnovník akát je dřevinou, která do Poodří nepatří, a proto jsou zde tyto dřeviny likvidovány. Tímto způsobem dřevo vykácených akátů posloužilo právě jako konstrukce informačních panelů. Dřevo je navíc velmi odolné a konstrukce má přírodní, pro návštěvníka atraktivní podobu.

Naučná stezka má název „Putování krajinou proměn“ a není dlouhá ani náročná. Její délka je necelé čtyři kilometry.

Poodří je zajímavá, rozmanitá krajina, která se vlivem člověka a činnosti nespoutané řeky Odry neustále mění, ale přesto si zachovává svůj půvab a přírodní bohatství. Maskotem stezky je vydra říční, která je také hlavní hrdinkou komiksu, který najdete na každém zastavení.

Zámek ve Studénce, kde je umístěno i Vagonářské muzeum.

Zbude-li vám čas, pak se projděte Studénkou. Město Studénka se skládá ze tří částí - Studénky, Butovic a Nové Horky. Město vzniklo v roce 1959 spojením obcí Butovice a Studénka, obec Nová Horka byla k městu připojena v roce 1975.

Název Studénka je zřejmě odvozen z lašského pojmenování studně nebo studánky. První dochované dokumenty o osídlení obcí jsou již ze 14. století. V období svého vzniku byla obě sídla česká, ale po období tzv. velké kolonizace se začíná v Butovicích projevovala převaha německých osadníků. Významným datem v dějinách obou obcí byl 12. prosinec 1900, kdy byla do firemního rejstříku zapsána Studénská továrna na vagóny. Bohatá historie podniku od počátku do konce je zdokumentována ve Vagonářském muzeu v zámku ve Studénce.

Ze Studénky pocházel a jejím nejslavnějším rodákem byl pražský arcibiskup a kardinál František Tomášek (1899 - 1992).

Informační panely naučné stezky.

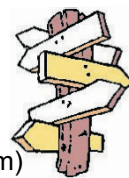
V roce 1990 byl F. k. Tomášek jmenován čestným občanem Studénky a roku 1993 byla na škole, kde se narodil, odhalena pamětní deska.

Studénka je rovněž důležitým dopravním uzlem na železniční trati Bohumín - Přerov. Budova nového železničního nádraží byla dokončena v roce 2003. To vše a ještě mnohem více vám nabízí Studénka.

Tip na výlet připravila: Jana Hrnčárková

Pozvánka na turistické vycházky s TJ VOKD Ostrava-Poruba

8.9. Hradec nad Moravicí - Žimrovice - Vítkov
8:09 ČD Ostrava-střed (17 km)

12.9. Bumbálka-Bobek-Konečná
9:05 ÚAN (15 km)

15.9. Šenov-meandry Lučiny-Haviřov
8:21 ČD Svinov (12 km)

19.9. Ostravice-Bílá-Bumbálka-rozhledna Súkenická-Hlavatá - Ostravice
6:21 ČD Svinov (16/19 km)

23.9. Jablůnka-Ratiboř-Kateřinice-U Holáňů (rozhledna)-Jablůnka
7:09 ČD Svinov (16 km)

26.9. Linhartovy-Bukvíz-Poutní hora-Město Albrechtice
8:09 ČD Svinov (15 km)

29.9. Frenštát - Pustevny - Kunčice p. O.
6:57 ČD Svinov (16 km)

Tip na vycházky: Rudolf Kubica
Více info na tel. číslo 602 466 856

ROZHLASOVÁ DAGMAR - aneb, když se zaměstnání stane posedlostí...

Je nesmírným štěstím, když se někomu podaří to, že zaměstnání se stane jeho životním naplněním, nebo doslova posedlostí. Možná si mnozí z vás řeknou - mně se to stalo a je to ohromné; mnozí jsou naopak s tím, co musí kvůli svému živobytí denně vykonávat, nespokojeni...

K první skupině bezesporu patří redaktorka, publicistka, moderátorka a jak se říká - ženská do nepohody - **Dagmar MISAŘOVÁ** z Českého rozhlasu Ostrava. Ta se na své každodenní zaměstnání těší a někdy se dokonce nemůže dalšího dne ani dočkat, když ví, že ji čeká něco moc zajímavého k natáčení nebo moderování.

Redaktorka, publicistka, moderátorka - Dagmar MISAŘOVÁ z Českého rozhlasu Ostrava.

Míst, kde Dáša působila a svým krásně posazeným hlasem oblažovala publikum a posluchače, je tolik, že bych je nerada vyjmenovávala, protože některá by určitě chyběla. Dagmar, s níž se znám už hodně let, si prostě bez rozhlasového mikrofonu snad ani den nedovede představit. Ale abych nepřeháněla, určitě jsou dny, kdy si ráda od něj odpočine a s vervou sobě vlastní se vrhne do práce na své zahradě, nebo nově budovaném domě.

Když Dáša, rodilá Ostravačka, vystudovala Pedagogickou fakultu v Ostravě, nevrhla se do školního prostředí, ale začala už v roce 1978 pracovat v tehdejší "Rozhlase po drátě". A to byl počátek její cesty do Československého rozhlasu Ostrava; touha pracovat právě zde byla větší, než cokoli jiného.

Je samozřejmé, že začátky nebyly hned zářivé. Nastala léta učednická. Prošla přes různá oddělení, ale nejvíce ji to bavilo a také se prosadila v redakci volné rozhlasové tvorby. Brzy se podílela i na celostátním vysílání tehdy oblíbeného pořadu "Mikrofórum".

"Když jsem byla na té "startovní čáře", řekl mi známý ostravský rozhlasový režisér Libor Kondělka asi toto: Rádio je zájmový umělecký krůžek. Nic nevyděláš, ale pobavíš sa."

Dagmar moc ráda vyjížděla také do terénu mezi lidi nejrůznějších profesí a životních příběhů. Tak se v ostravském studiu rodily dokumenty, reportáže, kompozice. Bylo jich bezpočet, byly oceňovány a stále jsou v prestižních rozhlasových soutěžích.

"Nemyslete si ale, že jsem pro samou práci zapoměla na osobní život. To tedy rozhodně ne. S mým prvním manželem, divadelním režisérem Ivanem Misařem máme tři bezvadné děti, Terezu, Barboru a Matěje", prozrazuje mi při povídání Dáša.

Její tři děti znaly rozhlas už od malička. Někdy musely s

mámou také na reportáž a jejich dětské hlásky byly "po ruce", takže občas zazněly v éteru.

"Moje děti vždy tvrdily, že rozhlas, divadlo nebo film jsou velká řehole a tedy nic pro ně...", říká Dagmar. A jak to nakonec dopadlo? Děti jsou dospělé; Tereza je filmovou dokumentaristkou a režisérkou, Barbora si vybrala profesi, kde pečuje o zdravé tělo člověka a Matěj je rozhlasovým moderátorem.

Dagmar zažila mnoho úspěchů a radosti z pořadů, které se jí podařily vytvořit a za svou práci převzala mnohá i celostátní ocenění. Ale život se neskládá jen ze sluncem zalitých a kvítím ověčených dnů; někdy se dokáže pěkně zauzlovat... Stalo se to i "rozhlasové Dagmar". V roce 1998 došlo v ostravském rozhlase k personálním změnám a ona dostala výpověď. Byla to pro ni docela rána, po řadě úspěšných odvysílaných pořadů nebylo lehké se s tím vyrovnat. Ale dětem štěstěny se vždy podaří z těžkostí vybřednout. Přišla nabídka na spolupráci s ČR2 Praha. Optimistická Dáša nabídku samozřejmě přijala. Její hlas i pořady jsme zanedlouho slyšeli z Prahy. Šest let připravovala např. pořady Host do domu s mnoha dobrými hosty, třeba s Cyrilem Höschlem nebo Františkem Novotným a mnoha dalšími. A tak přes náročné dojíždění do Prahy a mnoho povinností doma, byla, jak říká, šťastná.

Po šesti letech dojíždění a práce na pražské "dvojce" byla po změně poměrů do ostravského rozhlasu v roce 2004 znovu přijata. Určitě si mnozí pamatujete třeba její pořad o chutích života "Apetýt", který začala vysílat s kolegyní z Olomouce. Desítky zajímavých lidí, kteří "Apetýtem" prošli a tisíce posluchačů, kteří si jej rádi poslechli, na tento dobrý pořad hned tak nezapomenou.

Ale nejen tento pořad byl donedávna (od 1. ledna 2015 zrušen) její doménou. To by nesměla být Dáša, aby si nenašla ještě řadu jiných pořadů a námětů. Její moderátorskou doménou byla i zajímavá setkání v bývalém ostravském knihkupectví s kavárnou "Librex". Mezi hosty těchto odpoledních pořadů "na živo" v Librexu byli například Milan Švihálek, Richard Konkolski, Luděk Munzar, nebo třeba Vít Dostál, který na kole objel svět.

Život ale neúprosně pádí dál, nic nedá na to, že ho chceme brzdit... Tak přišel duben 2015 a Dagmar slavila kulaťoučkou šedesátku. Kdyby mi to neřekla, nikdy bych tomu při pohledu na ni nevěřila. Dáša sršící nápady, chutí do práce i života a navíc šířící kolem sebe dobrou náladu, to je ta milá, stále mladistvá Dagmar, posedlá mikrofonom a rozhlasem. Moc jí přeji, ať jí to ještě hodně dlouho vydrží...

Hana Kuchařová

Foto archiv D. Misařové: ...z přímého dvouhodinového přenosu na stanice Ostrava, Olomouc a Brno z Dolní oblasti Vítkovic, právě vloni, v tomto čase.

Kulturní centrum Poruba

Hlavní třída 583/105, O. - Poruba

Kurz tvůrčích činností: Découpage

Zájemcům o kreativní činnost připravilo Kulturní centrum Poruba na sobotu 19. září tvůrčí kurz découpage. Dámy si tentokrát osvojí ubrouskovou techniku při výrobě módního šperku s plastickým efektem. Kurz tvůrčích činností začne v 9.00 hod. v Domově s pečovatelskou službou ASTRA na ulici Ivana Sekaniny v Porubě.

Do kurzu se senioři mohou hlásit od 1. září.

Oslavte s námi svátek seniorů

Příznivci společenské zábavy jsou zváni ve čtvrtek 1. října 2015 na pohodové odpoledne, které tradičně pořádá Kulturní centrum Poruba u příležitosti Dne seniorů. Za hudebního doprovodu se dříve narození příjemně pobaví při zpěvu i tanci od 15.30 hod. ve společenském sále Domova Slunečnice na ulici 17. listopadu v Ostravě-Porubě. Akce je kapacitně omezena!

Senioři se naučí poskytovat první pomoc

Kulturní centrum Poruba přináší pro seniory podzimní novinku v podobě jednorázového kurzu "První pomoc pro seniory a senior v dopravě".

Účastníci se v první části kurzu dozvědí, jak poskytnout první pomoc rychle, bezpečně a efektivně, jak rozpoznat život ohrožující stavy, nebo jak komunikovat s integrovaným systémem záchranné služby. Druhá část je seznámí s bezpečnou mobilitou ve stáří.

Kurz se uskuteční ve čtvrtek 22. října od 13.00 hod. v Centru volného času na ulici Vietnamská 1541 v Porubě. Zápis proběhne od 21. září.

Kurz tvůrčích činností: Plastic Art

Vyzkoušíte si netradiční výrobu květin a dekorací z PET láhví v kurzu tvůrčích činností pro seniory, který proběhne v sobotu 14. listopadu od 9.00 hod. v Domově s pečovatelskou službou ASTRA na ulici Ivana Sekaniny v Ostravě-Porubě. Do tvůrčího kurzu se můžete hlásit od 26. října.

Vstup na akce je pro seniory v rámci projektu „Moderní stáří“ zdarma, kapacita míst je omezena. Akce jsou finančně podporovány statutárním městem Ostrava. Informace získáte při zápisech v Kulturním centru Poruba na Hlavní třídě 583/105 v Porubě nebo na tel. č. 596 940 851, 52, 54.

12. ročník SHF zahájí Haydnovo oratorium Roční doby

Hudební svátek našeho kraje, zaměřený na duchovní hudbu, se bude letos konat opět od 1. září do 28. září v 18 městech a obcích Moravskoslezského kraje.

Oratorium Roční doby Josepha Haydna zahájí 12. ročník Svatováclavského hudebního festivalu (SHF). Dramaturgie již tradičně vedle velkých duchovních děl zahrnuje i komorní skladby a multižánrové projekty. Vedle předních českých umělců a těles, jako jsou např. Český filharmonický sbor Brno, Baborák Ensemble, dirigent Tomáš Brauner nebo flétnista Jan Ostrý, se představí i vynikající interpreti z Německa, Španělska, Polska, Rakouska, Francie, Belgie, Slovenska, Norska a USA.

Novobaroční chrám Panny Marie Královny v Ostravě - Mariánských Horách prodchnou 1. září lyrické tóny Haydnova oratoria Roční doby, považovaného za vrcholný opus tohoto vídeňského klasika. Zazní v podání Janáčkovy filharmonie Ostrava a Českého filharmonického sboru Brno pod taktovkou Tomáš Braunera.

Dalším projektem přesahujícím žánr klasické duchovní hudby bude koncertní provedení populární skladby Adiemus velšského skladatele Karla Jenkinse, kterého se zhostí Janáčkovy filharmonie Ostrava a Koncertní sbor Permoník společně se zpěvačkami Gabrielou Vermelho a Johanou Freywaldovou pod taktovkou Paola Gatta. „Adiemus byl projekt, kde jsem poprvé zkombinoval "klasické" a etnické prvky jako např. kmenové bubnování se zpěvem, které mají blíže k world music než ke klasické západní evropské hudbě. Pro tento projekt jsem si i vymyslel speciální jazyk,“ uvádí Karel Jenkins. Návštěvníci SHF uslyší Jenkinsovo Adiemus v kostele sv. Jana a Pavla ve Frýdku-Místku a v Evangelickém kostele v Ostravě.

12. ročník Svatováclavského hudebního festivalu vyvrcholí 28. září koncertním provedením Berliozovy monumentální kompozice Faustovo prokletí. Filharmonie Brno, Český filharmonický sbor Brno a sólisté Isabelle Cals, Sébastien Droy, Roman Janál a Martin Gurbaľ vystoupí pod taktovkou Philippa Bernolda.

Výstavní síň

Sokolská tř. 26, Moravská Ostrava

Otevřeno: PO-PÁ 8:00 - 17:00 hod.
Vstupné: dospělí - 20 Kč; děti, studenti, důchodci - 10 Kč

DOROTA SADOVSKÁ

20.8. - 2.10.2015

Malířka a fotografka Dorota Sadovská patří již dvě dekády k výrazným postavám slovenského výtvarného umění. Absolvovala Vysokou školu výtvarného umění v Bratislavě u profesora Rudolfa Sikory a následně École Nationale des Beaux Arts ve francouzském Dijonu. Její tvorba, soustřeďující se na fenomén lidské tělesnosti (např. v sériích světců a andělů), vyzývá vnímatele ke kontemplaci (rozjímání, přemýšlení).

JAN ŠERÝCH

8.10. - 20.11.2015

Konceptuální umělec střední generace Jan Šerých absolvoval pražskou AVU v roce 1999, v letech 1996 - 2002 byl spolu s Josefem Bolfem, Jánem Mančuškou a Tomášem Vaňkem členem skupiny Bezhlavý jezdec. Volně se pohybuje mezi malbou a videoinstalací, přičemž je pro něj typická redukovaná, až odosobněná strohá estetika. Jeho práce reagují na nepřetržitý a intenzivní proud různorodých informací a na neschopnost je dešifrovat, třídit a skladovat.

HANA PUCHOVÁ

26.11.2015 - 15.1.2016

Malířka a ilustrátorka Hana Puchová je absolventkou ateliéru ilustrace a grafiky profesora Jiřího Šalamouna na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (1997).

I když vychází ze školení ilustrátorky, dokázala si v malbě vytvořit vlastní specifický originální styl. Maluje s psychologickou přesvědčivostí a výstižností to, co důvěrně zná - portréty přátel, jejich prostředí či netradiční zátiší.

Historický kalendář Ostravska

Červenec - září

9. července 1915 zasedal moravskoostravský obecní výbor. Hlavním bodem jednání byla interpelace radního Ulricha týkající se neúměrného zdražování cen místními překupníky a trhovkyněmi. Rozmohl se nešvar spočívající v tom, že když sedláci dovezou na místní trh zeleninu a další produkty, tyto jsou skoupeny místními zelinářkami, které pak pro prodej v drobném zvýší ceny až o 600 procent.

15. července 1915 bylo oznámeno, že lokální komitét pomocné péče v Moravské Ostravě vydal od 1. září 1914 do 31. března 1915 už 68 570 obědů. Jeden oběd přišel na 15 haléřů. Lidové kuchyně byly zřízeny v hospodyňské škole v Rybnické ulici (dnes Českobratrská), v klášteře Sester Sv. kříže (dnes rektorát Ostravské univerzity na ulici Dvořákové) a v hostinci U Slunce na Fifejdách.

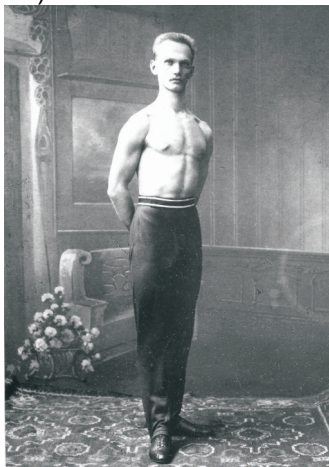
7. srpna 1915 vytrvalé deště způsobily povodeň na Ostravici, Odře a Lučině, které vystoupily z břehů. Povodní byly postiženy hlavně Přívoz, Hrušov, Zárubek. V Moravské Ostravě voda vnikla do sklepů. Byl zastaven provoz na místní dráze Ostrava-Karviná a na železnici do Frýdku. Most u Nové střežnice musel být uzavřen.

17. srpna 1990 bylo rozhodnuto podat na ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dva samostatné návrhy na zřízení oddělených univerzit v Opavě i v Ostravě.

První neformální schůzka několika představitelů opavské kulturní veřejnosti a vedení tehdejší PF v Ostravě se konala v Opavě již 11. 1. 1990. Jednalo se o možnostech zřídit Slezskou univerzitu se sídlem v Opavě. Následovalo období intenzivních příprav, ve kterém se bohužel začaly projevovat mezi představiteli Opavy a Ostravy i rozdílné představy a požadavky poznamenané lokálními ambicemi. Ty vedly až k otevřenému vypovězení spolupráce ze strany zástupců Opavy. Činnost Slezské univerzity v Opavě byla zahájena 28. září 1991 a slavnostní zahájení fungování Ostravské univerzity se konalo 3. října 1991.

18. srpna 1965 v Ostravě-Mariánských Horách zemřel průkopník sportu na Ostravsku, člen Sokola Antonín Záviš (narodil se 6. června 1883 v Místku).

Spolu s M. Zapletalem patřil k nejvýznamnějším propagátorům lehké atletiky na Ostravsku. Jako závodník se účastnil řady lehkootletických závodů, byl autorem lehkootletické příručky. V roce 1902 stál u zrodu jednoty Sokola v Mariánských Horách. Byl iniciátorem vybudování první závodní běžecké dráhy na Ostravsku při SK Mariánské Hory na hřišti pod Hulváckým kopcem. Zapojil se také do výstavby sokolského stadionu v Mariánských Horách.

Od roku 1918 byl náčelníkem Sokolské župy moravsko-slezské. V době nacistické okupace byl pronásledován a vězněn. Komunistický režim měl na svědomí jeho další věznění v roce 1948. Závěr života strávil A. Záviš v ústraní a v naprostém zapomenutí, byl nucen si přivydělávat jako noční hlídač na opuštěné jámě Bedřich.

27. srpna 2005 ve Frýdku-Místku zemřel dirigent prof. Otakar Trhlík (narodil se 19. ledna 1922 v Brně).

V Ostravě začal působit od roku 1948 jako dirigent a zástupce šéfa opery Státního divadla v Ostravě (do roku 1952, kdy odešel do svého rodného Brna). Vrcholným obdobím jeho uměleckého života bylo mnohaleté působení (1968-1986) v čele Janáčkovy filharmonie Ostrava, s níž spolupracoval až do roku 2004. U Janáčkovy filharmonie osvědčil své organizační schopnosti (inicioval nákup nových hudebních nástrojů a angažování nových schopných hudebníků), ale hlavně se mu umělecky podařilo z orchestru vytvořit reprezentativní těleso středoevropské úrovně. Uváděl tvorbu současných světových i domácích autorů, především se ale soustavně věnoval tvorbě L. Janáčka, jehož celé orchestrální dílo nahrál na gramofonové desky. S různými orchestry hostoval v 37 zemích světa, nastudoval přes sto operních představení a řídil přes sto symfonických orchestrů.

6. září 1965 byl za účasti ministra potravinářského průmyslu slavnostně zahájen provoz nových Potravinářských závodů v Ostravě-Martinově, které soustředily výrobu všech základních potravinářských produktů. Masem a masnými výrobky zásobily půl milionu obyvatel, mlékem a vejci 365 tisíc, chlebem 140 tisíc a pečivem 53 tisíc. V roce 1966 zaměstnávaly 1800 lidí. Investiční úkol výstavby Potravinářských závodů Martinov byl vypracován již v roce 1956, s výstavbou se začalo až v roce 1960. Projekt závodů zpracoval Potravinoprojekt Brno a vlastní stavbu provedly Průmyslové stavby Gottwaldov, technologické vybavení dodal Chepos Brno.

7. září 1815 se v Bratčicích na Čáslavsku narodil stavitel železničních tratí Jan Perner. Nevšední zkušenosti nabyl na stavbě první parní ruské železnice z Petrohradu do Carského sela (1836-1837). V roce 1840 se usadil na Ostravsku, aby zde řídil stavbu trati Severní dráhy Ferdinandovy v úseku Moravská Ostrava-Osvětim. Z jeho kanceláře také vyšel v září 1840 zajímavý dopis, v němž žádá moravskoostravský magistrát o sdělení zdrojů, výroby a množství různého stavebního materiálu, pracovních možností, mezd a cen.

Magistrát ve své obšírné odpovědi sice přislíbil veškerou ochranu a podporu výstavbě železnice, avšak zároveň sdělil, že nedisponuje vlastním dřevem, kamennými ani vápennými lomy a cihel má málo i pro svou potřebu. Jen písku a šterku je na obou březích Ostravice dostatek. Perner zemřel na následky úrazu 10. září 1845 ve věku pouhých 30 let.

Nádraží Mor. Ostrava — Přívóz.

První nejstarší budova přívozkého nádraží, pohlednice z přelomu 19. a 20. stol.

21. září 1915 vojenský soud v Moravské Ostravě odsoudil bratry Baarovy z Hranic na Moravě do vězení, a sice Davida na dvanáct let a Morice na šest let. Vojenská správa u nich v prosinci 1914 a lednu 1915 objednala 3600 párů vojenských bot. Odsouzení dodali 5000 párů, z nichž bylo vojenskou správou převzato tisíc párů a ostatní byly jako nevyhovující vráceny. Zkouškou se totiž zjistilo, že mají podrážky zhotoveny z lepenky. Takové papírové boty byly za půl dne používání rozbity. Tím se odsouzení dopustili zločinu proti válečné moci státu.

PhDr. Antonín Barcuch

Víte jaké jsou "Významné světové dny"?

Připomeňme si je...

13. 9. Mezinárodní den čokolády - Čokoládová historie sahá do období před více než třemi tisíci lety. V té době kmeny Mayů a Aztéků objevily kakaové boby a začali z nich vyrábět hořký nápoj zvaný xocolatl („nápoj bohů“). Od té doby prošla čokoláda mnoha změnami až do své současné podoby. Dnes má čokoláda kromě své veliké oblíbenosti i významný den.

21. 9. Mezinárodní den Alzheimerovy choroby se poprvé slavil v ČR roku 1998. Cílem tohoto dne je zvýšit povědomí o této těžké nemoci, kterou ve stáří mnoho lidí podceňuje. Prvními příznaky je zapomětivost a emocionální výjevy. Vyléčit se Alzheimerova choroba nedá, ovšem v poslední době jsou již velmi dobré lékařské výsledky s její stabilizací. Zároveň se dlouhodobě řeší, jaká je správná prevence předcházení této nemoci a podle posledních výsledků se ukazuje, že nejlepší není jen bystřit mozek třeba křížovkami, ale i fyzická práce.

1. 10. Mezinárodní den seniorů je věnován rodičům, prarodičům, maminkám, tatínkům, babičkám a dědečkům. Je to den, který ukazuje na to s čím se musí potýkat senioři. Jedná se o mnoho překážek a schody do obchodního domu jsou v některých případech tou nejmenší. V mládí si nikdo neuvědomuje a ani nepřipouští, že jednou budou všichni staří.

Věděli jste, že Divadlo loutek Ostrava hraje i pro dospělé?

Naše původní představa byla, že divadlo hraje jen pro děti a pouze s loutkami. V poslední době jsme s přáteli z Klubu seniorů Společnosti seniorů shlédli několik představení pro dospělé a byli jsme velmi mile překvapeni a spokojeni. Požádali jsme proto ředitelku Divadla loutek Ostrava JUDr. Jarmilu Hájkovou, aby nás seznámila s programovou nabídkou divadla, a to především s repertoárem určeným dospělým divákům.

Paní ředitelko, co tedy divadlo loutek ze stávajícího repertoáru nabízí „dospělákům“?

„To, že Divadlo loutek hraje pro dospělé, není úplnou novinkou, vždyť asi nejznámější inscenace z našeho aktuálního repertoáru, Z Deníku Ostravaka, se hraje už od roku 2007. Nicméně stále přicházíme s novými hrami a byli bychom rádi, kdyby si nás diváci vyhledávali i kvůli představením pro dospělé. Sama za sebe mohu říci, že jsou mezi nimi velice silné příběhy, např. ve hře Oskar a růžová paní, která popisuje poslední dny života malého chlapce, nebo třeba Lebensraum (Životní prostor), který se věnuje židovské tematice. V naší nabídce představení pro dospělé jsou ale i inscenace, které potěší diváka, který rád objevuje i nové formy divadelního vyjádření. Z této oblasti by se dal doporučit Marvin, kterého u nás režíroval geniální, původem brazilský tanečník, loutkář a choreograf Duda Paiva, nebo pohybová road movie saBOTÁŽ, tu autorsky vytvořila jedna z hereček našeho souboru. Kdo se chce v divadle hlavně dobře bavit, ten nebude odcházet zklamaný z představení Šaryk vzpomíná, nebo Z Deníku Ostravaka.“

Kde si můžeme program divadla najít?

Většina představení pro dospělé se koná na naší alternativní scéně. Celou nabídku představení pro dospělé si můžete nastudovat případně i na našem webu www.dlo-ostrava.cz.

Na co se můžeme těšit v této sezóně?

„V sezóně 2015/2016 plánujeme čtyři premiéry - hned zkraye září nás čeká premiéra dětské opery Vrať nám, ptáku, hastrmana, která vzniká ve spolupráci s Operním studiem Národního divadla moravskoslezského. Na listopad připravujeme pohádku pro nejmenší s názvem O blýskavém prasátku. Nová umělecká šéfka Divadla Petra Bezruč Janka Ryšánek Schmiedtová u nás v únoru zrežuruje pohádku Malá Mína zmlsaná a sezónu zakončí klasika - hra Bouře od Williama Shakespeara. Jinak budeme pokračovat v oblíbené sérii tvořivých dílen - vždy jednu sobotu v měsíci si děti v doprovodu svých rodičů či prarodičů mohou sami vytvořit loutku pod vedením našich lektorů.“

Je toho tedy určitě mnoho na co se dá těšit, a my budeme rádi, když se s Vámi v divadle potkáme, a to buď při našich večerních představeních pro dospělé, nebo třeba na pohádce či dílně s vašimi vnoučaty“.

Všem můžeme večerní představení pro dospělé v Divadle loutek vřele doporučit!

S ředitelkou Divadla loutek rozmlouvala Marie Kalinová

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Ohlédnutí za sportovními hrami seniorů Moravskoslezského kraje 2015

Seniorští sportovci i Moravskoslezský kraj a další partneři se dlouhodobě připravovali na celostátní hry seniorů, které se měly uskutečnit ve dnech 7. až 9. července v Olomouci. Jelikož tyto byly předsednictvem Rady seniorů ČR zrušeny, předsednictvo Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje rozhodlo, že své krajské hry otevře i pro zájemce z jiných krajů. Pozvání nakonec přijala sportovní seniorská reprezentace Olomouckého kraje a spolu s dalšími více než 180 seniory z pěti okresů Moravskoslezského kraje soutěžili dne 3. června v pěti disciplínách: seniorském víceboji (původně plánovaný krajský přebor za účelem reprezentačního výběru kraje na celostátní hry), stolním tenise, bowlingu, pétangu a ruských kuželkách.

Již od ranních hodin, kdy se sportovci začali na centrálním sportovišti scházet, nad Havířovem, kde se hry konaly, svítilo sluníčko tak intenzívně, že naplno rozehnalo obavy pořadatelů, jak to bude s počasím. Většina disciplín se totiž měla odehrávat pod širým nebem.

Zaprezentovaní sportovci si před oficiálním zahájením soutěží sdělují své poslední dojmy.

Jen s několika minutovým zpožděním byly sportovní hry zahájeny slibem sportovců a rozhodčích a oficiálním prohlášením ředitele sportovních her. Poté se všichni účastníci rozešli či rozjeli na jednotlivá sportoviště. Krátce na to vše vypuklo a soutěžilo se na plné obrátky.

V rámci seniorského víceboje se „střílelo“ do florbalové branky...

... házelo se šípkami na terč...

...absolvoval se běžeký slalom, srážely se plechovky, házelo se granátem na cíl, skákalo se do dálky, prověřovala se pingpongová a tenisová technika. A k tomu všemu se celým areálem havířovského Centra volnočasových aktivit linuly melodie evokující myšlenky na ne zcela sportovní činnosti... Dalším záběrem se přenášíme na sportoviště „pod střechou“, kde 21 stolních tenistů a téměř 90 hráčů bowlingu odehrálo své turnaje.

Když se organizátorů sportovních her krajští úředníci nebo zastupitelé zeptají, jaký význam či přínos měly „sportovky“ pro seniory, odpovíme jim slovy účastníků, která zazněla z televizní obrazovky: **„Musíme se potkávat musíme se hýbat!“**

Redakce: Jan Mika; Foto : MIF

Moravskoslezského kraje

Nedějme se !

Není dne, abych se nedočel o tom, v jak zoufalé situaci z nedostatku peněz se lidé ocitají. Maminky s dětmi, samoživitelky, zoufalí lidé z kompletních rodin i jedinci a také senioři.

Tato doba je pro poctivé a snaživé lidi dosti decimující. Člověk by si měl vést záznamy, aby se z takové pasti, kterou mu život přichystá, co nejdříve vymanil. Někdo si řekne proč si mám vše zapisovat, papír mi peníze ani zdraví nepřinese. Vidím ho jako pesimistu. A o tom chci něco říci.

Cítil jsem, že pokud se do toho okamžitě pustím a začnu si vést přehledy, někdy mne to přivede. Abych dal kolotoči plateb a nečekaným výdajům řád, začal jsem si vést přehled o tom, co musím a nemusím zaplatit či nakoupit. Po odečtu povinných plateb mi zůstala částka, kterou jsem si podělil na dny, 135 korun na den, na různé věci. Nic moc. Rozhodl jsem se tedy, že nepodlehnu stresu, přečtu si pěknou knihu u dobrého čajíčku a prodloužím vycházku, abych se nestal na televizi závislým. Tři dny uběhly jako voda a rozpočet pro útratu byl veselejší. S chutí hurá do obchodu, řekl jsem si. Radost mi sice dělají různé akce na slevy, ale člověk by měl být neustále ve střehu. Marketingové nástrahy prodejců jsou dnes velmi promyšlené, to už jsem za těch pár týdnů co si vedu přehled odhalil a nejde mi na rozum, že jim to pořád vychází.

Vezměte si třeba lékárny, kde rozdíl cen jsou až 100 korunové a s jakým milým úsměvem klidně takto předraženou věc nabízejí. Já vím, prodejce za to nemůže, musí poslouchat ty shora, aby si udržel práci. Třeba se mu to také nelíbí, ale musí mlčet. U potravin ani nemluví. Prostě to máslo, mléko, kávu nebo nějakou bylinku k televizce si koupit chci, a přestože prodejci vědí, že zítra to vše bude ve slevě, nikdo vám to neřekne. Dozví se to až odpoledne z letáku. Šok! Je mi z toho zle, bohužel, už mám po nákupu. Hned ráno potkám souseda, bavíme se o nemoci a když slyším, jak

málo platil za léky a já dva krát tolik, vůbec mi to na náladě nepřidalo. Ještěže jsem si začal vše zapisovat. Však já na to vyzraje, říkal jsem si. Otevřu své poznámky a vidím, kolik jsem platil za máslo posledně a kolik předposledně. Krucipísek, kde to je zapsané. Tady jsou ponožky, otočím list, tady léky, vracím se o čtyři strany zpět, aha, ale to nebylo u nás, to jsem kupoval jinde, tam nechodím tak často. Začínám mít trochu chaos i v zápisech. Takto vést zápisník rok, jsem ztracen a skončím tam, kde před tím.

Ale náhoda mi dokonale pomohla. Potkal jsem dávného známého a ten mi předal své zkušenosti s řešením stejných problémů. Má k dispozici „deníčky“.

Jeden z nich má nadepsáno LÉČBA. Kromě toho, a to jsem si jistý, pokud by někdo přivolal rychlou záchrannou službu, tak lékaři nemusí nic vysvětlovat, ten se vše důležité dozví z deníčku. Zjistil jsem, že má i mnoho jiných výhod. Některé řádky se dají použít na inventuru zásob léků. Pokaždé, když jdu k lékaři, beru deníček do kapsy a už se to vyplatilo natolik, že bych si mohl pořídit deníčků dvacet. To, co mi lékař předepsal, bylo totiž ještě nespotřebované doma.

Další deníček mne obzvláště potěšil, a to „Domácí výdaje a příjmy“. Síté na tělo a díky za něj. Ovšem SLEVY, k nezaplacení! Rychle a zpětně i několik týdnů, až ho budu používat déle, tak i roků vidím, co jsem platil při nákupu ve slevě a také, kde bych zbytečně rozhazoval.

A co mohu doporučit těm, kteří mají to, co jsem nikdy před tím neměl? Je to „hlídání“ domácnosti - deníček ENERGIE. Asi nejlepší zápisník pro hledání levnějšího způsobu vytápění a o vedení si přehledu nákladů za provoz.

Říkal jsem si, že když jsem tak nečekaně a bez nákladů získal cenné informace, nemohu si je nechat pro sebe, proto tady píšu. A pokud byste to chtěli zkusit stejně jako můj známý a já, obraťte se na krajskou seniorskou centrálu.

Čtenář SeniorTipu Lubomír Hladík

KALENDÁRIUM akcí KRS ve 3. čtvrtletí :

Třetí čtvrtletí roku je opět naplněno našimi aktivitami, které z důvodů rekreačních pobytů seniorů jsou směřovány do měsíce října.

Dříve, než se 1. října potkáme na akci **Poznáme svůj kraj** (tentokrát v okrese Frýdek-Místek, mimo jiné v Pivovaru Nošovice nebo v automobilce Hyundai), bude provedeno posouzení kampaně **Hledáme nejaktivnější seniorské organizace** (více informací na webových stránkách www.ms-seniors.cz).

1. října se též uskuteční celokrajské setkání seniorů u příležitosti **Mezinárodního dne seniorů**, které se tentokrát koná v hostitelském městě Frýdlant nad Ostravicí.

Ve dnech 16. až 18. října se na ostravské Černé Louce uskuteční výstava **ŽIVOT BEZ BARIÉR**.

Krajská rada seniorů u této příležitosti v prostorách výstavy pořádá **Přehlídku kulturních dovedností seniorů**. Pokud rádi pracujete se dřevem, sklem či dalšími materiály a ztvárňujete je do krásných tvarů, pokud malujete či jinak rukodělně tvoříte, představte svá díla široké veřejnosti (výstavu navštěvuje několik tisíc osob). Stejně tak, pokud zpíváte, tančíte, recitujete apod., dejte o sobě vědět! Rádi vás zařadíme do koncipovaného pořadu, který bude probíhat prakticky po všechny tři dny.

Pokud se umělecky neprojevujete, přijďte se na naše umělce (a též na celou výstavu) aspoň podívat. Zlevněné vstupenky jsou ještě k dispozici (objednávejte telefonicky na čísle 773564628 nebo mailem na adrese: „aktivita-krs@ms-seniors.cz“, přičemž jakožto předmět mailu uveďte „Objednávka vstupenek“).

Více informací a kontakty naleznete na výše uvedených webových stránkách krajské rady seniorů.

ŽIVOT BEZ BARIÉR

Senior • Handicap • Kids

16. – 18. října 2015

pátek - sobota 10.00 – 18.00 hod.
neděle 10.00 – 16.00 hod.

Výstaviště Černá louka
Ostrava

www.cerna-louka.cz

Kup vstupenku na výstavu Život bez bariér a přispěj na sbírkové konto Pomozte dětem 1 Kč

Organizátor:

Mediální partner:

Partneři:

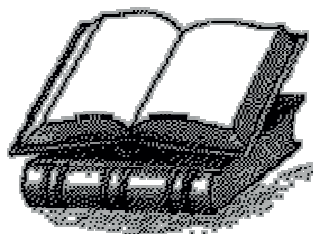

Vzpomínky na 2. světovou válku

Kdo si vzpomene na dobu před 70 roky? Abychom si ji přiblížili, obrátil jsem se na několik starobělských sousedů a známých (kterým vyslovuji znovu svoje poděkování) a také k dalším pramenům, abych ten čas přiblížil jinak.

V úvodu upozorňuji na účelovou a extrémně drsnou goebbelsovskou propagandu, která začala gradovat od listopadu roku 1944 (civilní oběti ve východopruské vesnici Nemmersdorf, dnes Majakovskij), i na paradoxy té doby. Např. transporty smrti z Osvětimi projížděly v lednu roku 1945 Polankou (mrazy -20°C, tři mrtví vězni u trati, pohřbeni 25. ledna). Bojovalo se už severně od Ostravy.

Očekávání Rudé armády mohlo být smíšené. „Volal Londýn“ i „Gavorila Maskva“, ale nenávisť k okupantům a nadšení nad vítězí a přicházející Rudou armádou a osvobozením bylo v novinách tlumeno „*bolševickými násilnickými hordami, barbary a asiaty... stovkami hrdlořezů... přívalem polodivochů, posbíraných v Ázerbájdžánu a mezi Kirgizy*“ atd.

Válečníci obou stran a tím spíše vítězové nad hitlerovským wehrmachtem, Waffen SS, Kriegsmarine a Luftwaffe ale nemohli být ani panenkami ani svatoušky! Zdůrazňoval to ministerský předseda W. Churchill, Stalin na to poukázal i v rozhovoru s prezidentem Benešem. Přicházela armáda - dnešním jazykem - „z jiného sociokulturního prostředí“ a místní se o tom později přesvědčili sami. Žili zde i veteráni 1. sv. války a ti věděli, co znamená přechod fronty - čekali škody na majetku i ztráty na životech. Taký „*Američtí teroristé... plutokraté... letečtí gangsteři gen. Doolittleho*...“ bombardovali Ostravu (15. arm. USAF poprvé 29. 8. 1944, znovu 20. 11. a další dny). Občané viděli výsledek. Byli ranění, zavalení, vybombardováni. Osvobození se ale blížilo.

Ajak to bylo tenkrát ve Staré Bělé? Stará Bělá zažívala útoky děly a kaťušemi z levého břehu Odry. Útočili i „*stalinští sokoli*“ v jácích, lavočkách, šturmovicích, bostonech a petljakovcích („*noční čarodějnice*“ zde také bojovaly). Německá dalekonosná děla střílela zase zpět na Hlučínsko a Klimkovice. Grunt p. Vratislava Sýkory nad Sovincem „hostil“ nějaký německý štáb. Jemu určené letecké pumy zasáhly dům Lyčků (dnes p. J. Tichý) a německý flak u Teodora Šebesty, kde vybuchla bomba v hnoji. Ten a čtyři dělostřelci byli rozmetáni po plotech. Zásah přežila jejich kráva - střepina ji prolétla mezi nohama, pod vemenem a zaryla se do žlabu. Mezi 29. dubnem až 1. květnem zahynuli další občané a nebyli poslední...

Ostravská operace pokračovala v pondělí 30. dubna. Rudá armáda a českoslovenští tankisté přebrodili Odru u Korytky, vstoupili do Zábřehu a přes Vítkovice se probojovali do centra. Ve Staré Bělé vrcholily boje večer 1. května součinností 315. stř. pluku RA a čs. tankistů. Granáty a bomby dopadaly po celé vesnici.

Občané byli v krytech a sklepech. Granát vybuchl i u mostu Na Močárku. Když stavěl v roce 1999 na zahradě rolníka B. Nováka rodinný domek mladý Martin Cihelka, tak vykopali čtyři kusy munice! Při úprku Němců přišli ještě Nováci o dva mladé koně. Ti je nechtěli s mým otcem (uměl německy) vydat - moc nescházelo, vojáci chtěli p. Nováka i otce zastřelit. U obchodníka Strakoše a malíře Poláška zase „řádili“ palubními kulomety sovětské stíhači.

Vzpomínky těch, kteří tenkrát ještě byli dětmi.

Sourozenci Lidka (Šindlová) a Felix Nenkoví mají stále živé vzpomínky na bombardování i na útěk Němců „přes Duhana“ do Palesku. Lidka měla 12 roků. Střílela hlavně děla od Polanky a Poruby. Všechno sklo z venkovních oken v okolí se vysypalo. Lidku jeden výbuch na několik dnů úplně ohlušil. Všichni se skrývali ve sklepech doma nebo u Vojtěcha Paličky. Němečtí důstojníci se chovali docela slušně, byli čistotní, ukázněni, ale rekvírovali nekompromisně. Rudoarmějci přišli po půlnoci 1. května. Byli vesměs mladí a zajímali se o „časy“ a kola. V domku Jindřicha Chmelaře zemřel sovětský důstojník, odkud pak byl vypraven pohřeb. Bratr Felix měl osm roků, vzpomíná, jak po ulici projížděla ještě v roce 1944 osobní auta německých radních do Baierovy chaty. Byla předzvěstí náletu...

Sousedka Slávka Minkovičová (Bartusková) měla sedm let. Jako dnes vidí příchod prvního rudoarmějce, který prohlédl jejich dům a na dveře napsal azbukou - *ZDĚS KAPITAN* (tady bydlí kapitán). Po několika hodinách přišel mladý, statný oficer, pod pláštěm na bílé blůze měl medaile a řády. Mluvil s otcem Slávou, ale oba rozuměli hlavně slovu „kapitan“. Vojenský sluha si vyžádal lavor a „gorjáciu vadů - kipjátok“. Pomohl důstojníka svléknout, sám mu umýval nohy a potom kapitán pár hodin spal. Pak příkazník přinesl pytlík cukru, špek a komisárek - tmavou „moskvu“. Nechali si uvařit čaj, všichni společně u stolu poseděli, pohovořili a - oba byli pryč. Cukr, kus špeku, zbytek komisárku i nápis na dveřích zůstal. A kdykoliv později přicházeli noví rudoarmějci, pouze tomuto nápisu (!) zasalutovali a do domu nevstoupili.

Jiný je příběh lejténanta Vladimíra Gromova z Leningradu - romantismus vystřídalo časem hluboké rozčarování. Fešný osvoboditel (asi 21letý) se sblížil se slečnou Antonii Paličkovou. A slovy klasika - obdiv, přátelství a náklonnost přerostly v lásku. Po svatbě se stal Voloděa vítkovickým slévačem a v březnu 1946 otcem Ládička. Za tři dny po porodu si přišli do slévárny pro šťastného otce a údajného zběha sovětských důstojníků - prý „z GPU“. Zajeli ještě do Bělé k manželce, pokochal se se synáčkem - novorozencem a pak navždy zmizel. Jediný jeho dopis přišel později z Kotlasu. Pan Jan Pchálek psal na Červený kříž i do SSSR, Volodu hledali marně.

Eliška Vávrová ze Sovince se skrývala se sousedy z pěti domků u Matýsků (domek byl zasažený ze sovětského tanku (přijel z luk po Útočné ul.). Ve svahu byl vykopaný zpevněný kryt, po stranách lavice, kde sedávalo až 20 lidí. První mladí rudoarmějci byli s radostí vítáni a pohoštěni. U Vávru ve sklepech byly ukryty a zazděny cenné věci. Čerstvá omítka byla záměrně ušpiněna a ještě „zamaskována“ bečkou kyselého zelí. Panu Vávrovi ale později stejně „časy“ zmizely, když byl u nich sklad proviantu a kořisti s obsluhujícím „trénem“. Tehdy devítiletá Eliška rovněž viděla 2. května přelet letadel, která „na Huře“ bombardovala dům Lysků (a 5. května slyšela ve vysíláče volání Prahy o pomoc). Očitým svědkem tohoto leteckého útoku byl tehdy 14letý Věna Krejčíček - vždyť bydleli vedle. Pozoroval právě ze světlíku vedle komína ruch dole u sousedů a dodnes neví, jak se dostal ze střechy dolů (Eliška a Václav Krejčíčkovi jsou od roku 1956 manželé). V dějinách Staré Bělé je smrt Josefa a šestiletého Arnošta (Jindřicha?) Lyskových datována na 3. 5., Krejčíčkovi tvrdí, že to bylo druhého... Více štěstí měla paní Lysková - právě došla krávu a jedna puma dopadla 7-8 m vedle. Na zahradě bylo v tuto dobu i mnoho rudoarmějců. Několik jich tam zahynulo. Byl to tragický omyl - letci směřovali asi nad Krmelín nebo Starou Ves.

Jarek Slatinský měl 12 let. Vzpomíná na hostinského Viléma Matěje, který sirénou z projíždějícího auta ohlašoval letecké poplachy. Za Slatinskými stálo začátkem května sovětské dělo, kterým artileristi při odjezdu poškodili plot pana Havla - důstojník jim za to pořádně vynadal! K panu Vilémovi Vondrušskovi hojně dojížděli na kořistních kolech rudoarmějci opravovat boty. Od Janička to pustili, ale někteří neuměli ani brzdit, ani zatáčet a ten Havlův plot byl lánaný nejen dělostřelci. A protože sověti milovali výše zmíněné „časy“, tak je nejen kradli, ale byli za ně ochotni z kořisti vyměnit cokoliv - koně, motorky, kulomety, koberce atd..

Evžen Ševčík měl necelých 13 roků a také vzpomíná na ukrývání sousedů v jejich sklepě. Strop byl „zabudovaný stojkami“ - jako na šachtě. Bývalo jich tam pod kuchyní až 12. Po osvobození byl u Ševčíků lazaret. Ranění byli přivázeni na primitivním a docela pružným dvoukúlovým smyku, který tahal koník. Lékař po službě vždy večer s rodinou poseděl a večeřel. U Cyrila Paličky byl proviantní sklad a u Perdykulů zase polní kuchyně, kde se vařilo pro lazaret. Okolní kluci tam chodili na sytou vojenskou stravu (např. kroupy se špekem). Ve vodárně bylo větší ležení včetně „mongolů“ - vojáků s asijskými rysy. U zemljanek zřídili i polní výheň, kde kovali svoje milované koně. Zbytky jsou tam ještě patrné.

Některé věci vzbuzovaly úžas a úsměvy. Např. v jedné rodině byl ubytovaný rudoarmějce, který si tehdy nedovedl poradit s vykonáním své potřeby na starobělském neboli evropském záchodě. Nesedal si, nahoře si dřepel jako v tajze nebo u jurty a... je jasné, jak to vypadalo. Hospodyně toho brzy měla dost. Vzala milého mužíka, odvedla na ono místo, odepnula řemen, spustila rajtky a zvedla rubášku, vojákka se vším všudy posadila, vtiskla mu do rukou gazétu a rozkázala: *Čitaj!* Poslechl a pak už bylo všechno v pořádku. Ale když si zase chtěl přečíst noviny - šel si sednout na záchod. *Prikaz je prikaz!* Spisovatel V. Katajev by asi napsal, že to byl „dobře vychovaný rolnický synek“. Měl by pravdu. Chlapec i mamku ve Staré Bělé na slovo poslechl.

Občas se připomínala legenda, že v přírodopisném kabinetu zmizel líh, ve kterých byli uchovávaní plazi a obojživelníci (preparáty). Užovka, skokan, čolek aj. tak zůstali „na suchu“. Ve velice seriózní školní kronice o tom ale není ani slůvko. A ještě k Šebestům - prý tam přenocoval „osvoboditel Ostravy“ arm. gen. Andrej Ivanovič Jeremenko (Jerjomenko). To je ovšem „na desku“.

Generál Mikuláš Končík v roce 2005 vzpomínal s občany na těžký boj se třemi tanky (603, 725 a možná 666) 2. května. Od Staré a Nové Bělé útočili na Krmelín, před kterým a pak za Světlovem se Němci úporně bránili. Ukázněně a tvrdě ještě kryli ústup fašistických vojsk z Těšínska k Hranicím. A v Krmelíně padl poslední československý voják v Ostravské operaci - byl to Vasil Babič, samopalník-desantník.

Ztráty rudoarmějců byly i ve Staré Bělé veliké. Údajně jich padlo 58, ale na památníku je uvedeno 67 hrdinů. A Němci? Ve Staré Bělé jich zahynulo více než sto. Byla zde údajně uschována část dopisů, dokladů, rodinné fotografie a další osobní věci několika padlých. Později to prý bylo úmyslně zničeno a to byla chyba. Matky, otcové, manželky, děti a všichni příbuzní by rádi věděli, kde se i jejich syn, bratr, manžel nebo otec stal obětí hitlerovského fašismu... Dne 9. května 1945 se konal spontánní průvod občanů s rudoarmějci a z balkonu sokolovny promluvil mj. také mj. RA Georgij Nikiforovič Tur. Ve Staré Bělé začal mít.

Podle vzpomínek pamětníků, z dobových novin a publikací zpracoval Karel Sýkora, Proskovice

Mezigenerační dialog

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepřítel harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti cítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků Základních škol - například na téma „Jak vnímám svou babičku, svého dědečka“. Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přiblížíme.

Moje babičky

Myslím si, že být starým člověkem v této době je velmi těžké. Když byli naši prarodiče mladí, svět nebyl ještě tak technologicky vyspělý, život byl klidnější, nepoužívala se tak často a tak mnoho cizí slova a odborné názvy. Pro důchodce je určité složitě orientovat se v moderní a pro ně přetechizované době.

Život ve stáří je těžký také proto, že člověku ubývá fyzických sil. Nyní si to ale nedovedu dost dobře představit. Svých babiček si velmi vážím a mám je moc rád. Naštěstí naše rodina drží pohromadě, proto nejsou samotné a opuštěné, jako mnozí jejich vrstevníci. Navštěvujeme je a já si rád s nimi povídám. Líbí se mi jejich vyprávění o době, kdy byly ještě malé a o tom, jak je vychovávali jejich rodiče. Vždy jsem chtěl slyšet povídání o ostravských dolech, kde můj pradědeček pracoval jako horník. Babička také ráda vypráví příběh ze svého mládí z roku 1968, kdy se v Ostravě, a nejen tady, objevily sovětské tanky a okupační vojska.

Žádná z mých babiček neměla lehký život, ale přesto jsou stále hodné a usměvavé. Víím, že u nich mám vždy zastání. Když potřebuji pomoc, tak mi pomůžou a někdy už pomáhám já jim. Mám štěstí, protože moje babičky mě vždy rozmazlují a vaří mi dobrá jídla, když jsem u nich na obědě.

Bohužel nemám žádného dědu. Určitě bych si s ním rád povídal o „jeho době“, o jeho klukovských letech a době dospívání. Chtěl bych znát jeho názory na dobu minulou i současnou. Bylo by zajímavé vyslechnout si, jak obě období hodnotí, jak by srovnal jejich klady a zápory. Škoda...

Myslím si, že komunikace mezi generacemi je velmi důležitá. Jsem rád, že se o nedávné minulosti dovídám od svých prarodičů. Dovedu si potom vše představit lépe, než kdybych si o tom četl jen v knihách nebo sledoval filmy. Nyní jsem v roli vděčného posluchače. Jednou doufám, že i já budu moci vyprávět svým vnoučatům o svém životě, věřím, že bude zajímavý a že budu mít co povídat.

Vojtěch Janša, ZŠ Sekaniny, Ostrava-Poruba

Rozdíl dvou generací

Někteří starší lidé si stěžují na mobily. Ale ani ne tak na mobily jako na mládež, že je neustále drží v ruce a něco na nich vyfukává. Ve dne v noci. Jako by se s nimi narodili. Mladí ťukají, píšou zprávy,

čtou, volají, vzdělávají se nebo poslouchají hudbu. V tramvaji, na ulici, při chůzi, doma při obědě, u televize, v restauraci, na návštěvě u babičky. Vnuci sedí kolem babičky a svorně mlčí, vyfukávají, zatímco babička kouká z okna a rezignuje. Nikdo se o ni nezajímá, žádné vnuče na ni nepromluví, tak milá babička mlčí, nic nehodnotí, nemá to smysl. Vždyť ona sama vlastní také mobil. Sice ne tak drahý, ale přece jen mobil. Sice na něj dost dobře nevidí, ale alespoň má tlačítka a nemusí nazdařbůh přejíždět prstem sem a tam. K čemu by jí byl telefon s foťákem. A s internetem, to už vůbec ne. A co je hlavní, že může přijmout hovor. Sama téměř nikomu nevolá. Za jejího mládí se zbytečně nevolalo.

Když někdo z příbuzenstva někde zemřel, přišel pošťák, že mají na poště výzvu. Většinou na šestnáctou hodinu. Tak volaný musel nechat veškeré práce a třeba vypráhnout koně a z pole utíkal, aby se v určenou hodinu dostavil na poštu. Tam čekal na spojení a tušil, že to nebude nic dobrého. Většinou také nebylo. Když jeden udělal maturitu a ve škole mu řekli, zavolej domů, tak třeba mne to ani nenapadlo, otec

by mně ještě vynadal, že rozhazuju peníze. Taková byla výchova naší generace. Dnes dá babička dvanáctileté vnučce pětistovku, ani nevím na co, a pak si stěžuje, že si vnučka koupila za čtyři sta sedmdesát korun podprsenku. Asi čeká, až jí vyrostou prsa, řekne si babička a povzdychne si. Ani se nemůže divit, když přijde vnučka přístě s drahým mobilem, že tolik peněz za ten telefoněk vyhodili, když dostávají od ní každou našetřenou korunu. A že není sama v tom rozdávání, se přesvědčuje na každém kroku.

Soused se jí nedávno svěřil, že dal vnukovi deset tisíc s tajným přáním, aby ho vzal s sebou na dovolenou. Abych nemusel sedět sám v bytě celé parné léto, vysvětloval.

Když vnuk k dědovi přišel na návštěvu, oznámil mu: "Dědo, koupil jsem si kocoura, stál jen osm tisíc a právě odjíždím s kamarády na dovolenou". "Potřebuju, abys mi ho pohlídal". To už na souseda bylo moc. "Já sám kupuju všechno jen ve slevě, kvůli desetikoruně lítám po supermarketech a mladý si ničeho nevážil! Odmítl jsem ho s tím, že by mi kocour sežral kanára. A víc ode mne korunu neuvidí", rozčiloval se. Ale jak známe své Pappenheimské, víme, že jeho gesto bylo plácnutí do vody, že bude šetřit a rozdávat dál. Možná na krokodýla nebo na nějakou kraju.

Naše generace musela šetřit celý život a hlavně pracovat. A v důchodu zase. Proto nám troška zbývá, ta troška, které je pro nás škoda. Proto ji dáváme dětem, vnoučatům. A když už si někdy dopřejeme kafe v restauraci, dáváme diškrece jen aby se neřeklo. Zato mladí jsou grandí. A my staří je za to máme kárat? Vždyť jsme se celý život dřeli, aby se měli lepe než my. A když se mají, tak se nám to zase nelíbí.

Marta Urbanová

GALENICKÁ LABORATOŘ Ostrava

Obránců míru 41, Ostrava-Vitkovice, 703 00

596 614 587, 731 444 837

gloprodej@seznam.cz

Výroba tablet, masť, roztoků
potravinových doplňků, kosmetik
Galenická laboratoř je česká firma zabývající se výrobou léků, potravinových
doplňků (hořčík, vápník, zinek) a kosmetik. Na trhu působí již desítky let
(původně jako součást jiných organizací, nyní samostatně)

Tbl. Hořčík GLO 100tbl

ÚČINNÁ LÁTKA : Mléčnan hořečnatý 0.5 g v
jedné tabletě.

Tablety umožňují doplnit sníženou hladinu hořčíku
v organismu.

DÁVKOVÁNÍ A ZPŮSOB POUŽITÍ Při běžném
preventivním užití 1 - 3 tablety denně.

Cena přes Galenickou laboratoř: 56 Kč

Varianta s Vitamínem B6: 61 Kč

Chladivé mazání GLO

Jde o emulzi s obsahem kafru a mentolu

Emulze je vhodná k odstranění únavy svalů, jako
preventivní prostředek, zamezující vzniku proleženin
u lidí upoutaných delší dobu na lůžko a jako
podpurný prostředek při stejných problémech jako u
Masážní masti GLO

Cena přes Galenickou laboratoř: 450g 80 Kč,
900g 155 Kč

Tbl. Vápník GLO 100tbl

ÚČINNÁ LÁTKA : Uhličitan vápenatý 0.5 g v
jedné tabletě.

Tablety umožňují doplnit sníženou hladinu
vápníku v organismu.

DÁVKOVÁNÍ A ZPŮSOB POUŽITÍ Při běžném
preventivním užití 1 - 3 tablety denně.

Cena přes Galenickou laboratoř: 56 Kč

Masážní masť GLO 100g

Jedná se o masť s obsahem mentolu, kafru,
eukalyptové silice, levandulové silice, rozmarýnové
silice, čišťené terpentýnové silice a thymolu ve vazelině.

Masť je vhodná k odstranění únavy svalů a jako podpurný
prostředek k zmírnění obtíží při bolestech svalů a kloubů
revmatického původu, zánětech šlach, vazů, svalů a kloubních
pouzder, natažení svalů, bolestech po sportovních úrazech
(otoky, zhmožděny).

Cena přes Galenickou laboratoř: 54 Kč

Varianta s Jalovcovou silicí 70 Kč

Tbl. Vitamín C 500 GLO 100 tbl - 60 Kč

Ceny jsou uvedeny s DPH, poštovné při objednávce nad 500 Kč zdarma

gloprodej@seznam.cz, www.glo.cz

RADY, TIPY A NÁVODY

Podomní prodejci přitvrzují. Dokazují to poslední zkušenosti zákazníků v jedné z oblastí, která je jejich častým cílem - prodej energií. Před čím se mít na pozoru? Jak se bránit, když u domovních dveří zazvoní sympatický muž s kufříkem? Ačkoli vyhlášky zakazující tuto formu prodeje platí ve většině měst a obcí, obchodníci ve své činnosti nepolevují. Podívejme se na jejich konkrétní triky i na tipy, jak se v dané situaci bránit.

1. trik: Byli jsme tady, váš E.ON

Smělost podomních prodejců jde tak daleko, že odběratelům, které doma nezastihnou, zanechávají vzkazy. V nich se vydávají např. za pracovníky energetických společností. Klientům doma zanechávají lístek oznamující návštěvu pracovníka. Aby tito lidé vzbudili důvěru, v podpisu uvádějí kromě názvu dodavatele, který obchodníky vyslal, i jméno společnosti. Dále se podomní prodejci poměrně často představují jako pracovníci dominantního dodavatele v regionu nebo distribuční společnosti. Do nové smlouvy, která vede ke změně dodavatele, dokonce mohou napsat např. poznámku „E.ON Distribuce zůstává“. Spotřebitel tak snadno může nabýt dojem, že dodavatele měnit nebude.

Jak se bránit: Pokud spotřebitelé podobná oznámení najdou ve své schránce, mohou se obrátit přímo na uvedenou společnost nebo kontaktovat Energetický regulační úřad (ERÚ). Na vzkazy není radno reagovat - je pravděpodobné, že podomní prodejce si bude chtít sjednat schůzku a vnutit zákazníkovi změnu dodavatele.

2. trik: Odečteme a zkontrolujeme elektroměr

Za pracovníky distribuční společnosti se podomní prodejci vydávají poměrně často. Svoji návštěvu odůvodňují např. kontrolou elektroměru. Odečet měřidel je vždy dopředu oznámen a provádějí ho pouze pracovníci příslušné energetické společnosti a prokážou se průkazem. Podomního prodejce může zákazník poznat i podle toho, že si ke kontrole měřidla vyžádá také fakturu za elektřinu nebo smlouvu na dodávky energie.

Jak se bránit: Než do svého domova kohokoli vpustíte, ověřte si jeho totožnost. To, že vám zamává před obličejem jakousi kartou, není dostačující. Totožnost pracovníků lze vždy ověřit i telefonicky.

3. trik: Provádíme kontrolu faktury a nastavení tarifu

K tradičním argumentům podomních prodejců patří tvrzení, že přicházejí zkontrolovat správné nastavení tarifu či zda zákazník neplatí za elektřinu moc. V takovém případě si rovněž vyžádají fakturu nebo smlouvu. Důvod je prozaický - do nové smlouvy s dodavatelem, kterého zastupují, si tak mohou snadno opsat potřebné údaje, aniž by to spotřebitel postřehl. Podpis „slevy“ je už pak jen formalitou a zákazník často ani netuší, že změnu dodavatele podepsal.

Jak se bránit: Dokumenty rozhodně nedávejte z ruky. Někdy si je podomní prodejci nechávají s tím, že si je potřebují ofotit a je velmi složité je získat zpátky.

4. trik: Jsme z Energetického regulačního úřadu

Podomní prodejci na sebe mohou vzít mnoho podob. V některých případech se vydávají za pracovníky Energetického regulačního úřadu (ERÚ), kteří opět přicházejí na kontrolu třeba správně nastaveného tarifu nebo sazby.

Jak se bránit: Pokud u vašich dveří zazvoní osoba, která se bude vydávat za zaměstnance ERÚ, neváhejte zavolat policii nebo kontaktovat přímo ERÚ.

5. trik: Jdeme vám prodloužit smlouvu

Obchodníci, kteří se domácnostem snaží vnutit změnu dodavatele, často využívají neznalosti běžného spotřebitele. Populárním argumentem je i prodloužení smlouvy. Smlouvy uzavřené na dobu určitou se automaticky prodloužují, pokud je zákazník nevypoví. Zákazníci nemusejí mít proto obavu, že by se ocitli bez dodávek energie.

Jak se bránit: Smlouvy ani faktury nedávejte z ruky a podomnímu prodejci raději přibouchněte dveře před nosem. Platnost své smlouvy můžete kdykoli ověřit na zákaznické lince svého dodavatele.

6. trik: Váš dodavatel zkrachoval

Nejistota, obavy a strach. Na podobnou strunu podomní prodejci hrají velmi často a rádi. Spotřebitele mohou vyděsit například tím, že jejich dodavatel zkrachoval, a proto musí rychle uzavřít novou smlouvu. I to je pochopitelně nesmysl. „Pokud by společnost skutečně zkrachovala, zákazníci přebírá dodavatel poslední instance, který musí zajistit dodávky energie,“ uvedl V. Vácha se Společnosti E.ON.

Jak se bránit: Považujte za relevantní pouze informace, které se k vám dostanou oficiální cestou - například dopisem od vašeho dodavatele.

7. trik: Podepište slevu a dostanete dárek

LED žárovky „zdarma“, které si ale spotřebitel ve skutečnosti kupuje. To je poslední dobou rozšířený trik podomních prodejců, který zkomplikoval život už tisícům zákazníků. Spotřebitelé ve skutečnosti žárovky zdarma nedostávají, podepisují na ně kupní smlouvu, se kterou se pojí i změna dodavatele.

Jak se bránit: Vždy si pečlivě pročítejte jakékoli dokumenty, které máte podepsat. Pokud vás nabídka zaujme, ponechte si smlouvy k prostudování. Nepodepisujte nic mezi dveřmi.

Petra Dvořáková

Vyhlídková věž Nové radnice

Vyhlídková věž je celoročně přístupná veřejnosti a je jednou z hlavních turistických atrakcí Ostravy. Ročně věž navštíví až 45 tisíc návštěvníků.

Vstupné: 50 Kč dospělý / 40 Kč dítě, student, důchodce / 20 Kč děti od 3 do 6 let

Provozní doba: prosinec - únor: Po-Ne 9:00-17:00 / březen - listopad: Po-Ne 9:00-19:00

Vyhlídková věž Nové radnice je bezbariérová a vstup s obsluhou se nachází vpravo od hlavního vchodu. S otevřením pomůže vrátný po přivolání zvonkem. Zvonek je nalevo od dveří, ve výšce 1060 mm.

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy, Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Přibyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.
Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava
IČO 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Výlet do Krakova se seniory z klubu Elim

Začátkem června za pěkného slunného počasí jsme s téměř 40 seniory vyrazili na jednodenní výlet do historického města Krakova. V pohodlném autobuse s klimatizací nám cesta příjemně ubíhala. Vystoupili jsme na parkovišti přímo u dominanty města - hradu Wawel. Pořídili jsme na památku společné foto a kochali se výhledy na královský hrad a řeku Vislu, protékající celým Krakovem.

Plni dojmů z krásných výhledů jsme nastoupili do přistavených elektrických autíček, z nichž jsme mohli v pohodlí shlédnout a poznat historickou část města Krakova - staré město. Památky Krakova tak mohli obdivovat i senioři, pro které by byla delší procházka městem velmi náročná. Elektrické autíčko se svým malým rozměrem nás mohlo provést i užšími malebnými krakovskými uličkami plnými historických domů a kostelů. Osvěžujícím dojmem působilo i mnoho krásných rozlehlých parků lákajících k odpočinku. Projížďku starým městem jsme zakončili na Hlavním náměstí, které je největším středověkým náměstím v Evropě. Zde, v samém srdci starého města, jsme měli možnost odpočinku, občerstvení se a nákupu drobných suvenýrů.

K odpočinku jsme využili laviček a také pouličních kavárniček s výbornou horkou čokoládou. Malé obchůdky v postranních uličkách, ale zejména historická tržnice Sukiennice uprostřed Hlavního náměstí nabízely různé drobné dárky či předměty na památku.

Po příjemném odpočinku se část skupiny vydala pěšky na návštěvu staré židovské čtvrti zvané Kaziměř. Zde nacházeli útočiště Židé pronásledovaní v celé Evropě.

Druhá část skupiny zůstala na náměstí, kde se nachází mnohé měšťanské domy, kostely a radniční věž z 15. století. Zajímavostí a zpestřením bylo, že na nejvyšší věž Mariánského kostela vystupuje každou hodinu trubač, aby zatroubil melodii zvané Hejnal. Jedná se o původně poplašné troubení, varující před tatarskými nájezdníky, kteří vtrhli r. 1241 do města. Tradice troubení se dodržuje dodnes.

Naplnění atmosférou tohoto překrásného historického města jsme odjížděli autobusem zpět do Ostravy. Cesta byla opět pohodlná a bezproblémová a mohli jsme tak vstřebávat bohaté zážitky jistě zajímavého dne stráveného v jednom z nejkrásnějších měst Evropy - Krakově.

Martina Kuhnová

Klub seniorů Elim se schází 2x měsíčně, ve středu v 15 hod. v budově Církve bratrské na ul. 28. října 148. Čeká vás zde možnost příjemného posezení v kruhu přátel. Vyslechnout můžete různé přednášky na zajímavá témata. Nechybí ani chutné občerstvení. Další plánovaná setkání jsou 16. 9., kde bude příležitost sdělit své zážitky z prázdnin a 30. 9. nás čeká přednáška o Drážďanech. Aktuální informace na <http://www.cb.cz/ostrava/elim/> Všechni jste srdečně zváni!

Dobrý nápad podnětem pro zajímavou spolupráci

O dobré nápady v ostravské městské organizaci SD ČR není nouze. A také se realizují. Nedávno vykrytalizoval další nápad, který se stal základem pro novou přínosnou spolupráci. Ta byla formálně potvrzena v ústředí Knihovny města Ostravy, a to 9. června 2015.

Tehdy se sešly ředitelka KMO Mgr. Miroslava Sabelová (foto vpravo) a předsedkyně MO SD ČR Anna Pinterová. Cílem setkání bylo podepsání dohody o spolupráci. Podle ní např. KMO pravidelně poskytne informace o zajímavých knižních titulech pro Zpravodaj, který pro vnitřní potřebu vydává městská organizace. Pokud senioři uspořádají nějakou výstavu, umožní KMO, aby byla umístěna v jejích prostorách. Od knihovny získá MO i pozvánky na nejzajímavější akce, které KMO uspořádá.

Obě strany rovněž v dohodě vyjádřily ochotu spolupracovat při realizaci osvětových, kulturních a vzdělávacích aktivit, které směřují k mezigeneračnímu poznání. Každé číslo zmíněného Zpravodaje bude k nahlédnutí v KMO, kde bude také archivováno.

O výsledcích spolupráce budou Knihovna města Ostravy a uvedená měst. organizace Svazu důchodců ČR informovat ve svých tiskovinách a na webových stránkách.

Dodejme, že Knihovna města Ostravy je tvořena ústřední knihovnou v centru města a 27 pobočkami v městských obvodech Ostravy. Má na kontě svých úspěchů titul "Městská knihovna roku 2010" a získala i další ocenění.

Text a foto: Eva Kotarbová

Procházka za sochou

Pokračování ze str. 1

Haviř aneb **Uvítání do sídliště** (1984) od regionálního autora **Václava Fidricha** (obr. viz str. 1) opakuje téma haviře v ležáku, s jehož kompozicí se v Ostravě několikrát prosadil ve volném i reliéfním provedení Vladislav Gajda. Socha z tradičního pískovce vzdáleně „aktualizovala“ typ horizontální figury, kterou na počátku šedesátých let přinesl do prostoru strahovského stadionu pražský sochař Vladimír Janoušek. **V. Fidrich** je také autorem sousoší **Do školy** (1979) u školního areálu na ul. Gen. Píky. Dvojice matky s dítětem je vytesána v sumarizujícím tvaru rovněž z pískovce a je další v době budování sociálního a kulturního zázemí sídliště příznačně „na svém místě“. Jak pevně se držela umělecká praxe konkrétních prvoplánových obsahů! Před školami, které se stavěly v období socialistické normalizace, najdeme - až na jednu dvě výjimky - stále totéž seskupení rodičů vedoucích děti do školy nebo opačným směrem. I když... až se přesuneme do Ostravy-Jih, spatříme, jak se prosadilo úplně jiné téma, přestože přímo před školou stejného pavilónového typu, jakým je zařízení na Fifejdách.

Po proších letech chátrání se naopak dostalo pozornosti místu, které je pojato jako plastické ztvárnění krajiny. Na Fifejdách II vytvořil pražský sochař se slezskými kořeny **Kurt Gebauer** (narodil se v Hradci nad Moravicí) od konce sedmdesátých do poloviny osmdesátých let 20. století mezi panelovými domy umělý krajinný terén. Nejde přímo o land-art (umění ve volné přírodě z jejích autentických i umělé vkládaných prvků, často kalkulující se samovolnými proměnami v krajině), neboť umělec do této **Minikrajiny** zasadil také objekty, které měly rozvíjet dětskou hru a fantazii. Tedy dětské hřiště, které v první polovině osmdesátých let na ploše cca 1,5 ha nabývalo nezvyklých fantaskních tvarů.

Kurt Gebauer, Minikrajina

Volný herní prostor se proměňoval rozdílnými výškovými úrovněmi, byl ozvláštněn skálou, nahými kmeny, větrníkem, amfiteátre, pramenem s kaskádou, terasou z pražců, věží, tunelem, ale i betonovým a cihlovým reliéfem. Bylo tam možno posedět pod přístřeškem nebo pozorovat hlavy podzemních žvlů vynořujících se na jednom místě z terénu. Průběh vzniku tohoto pro Ostravu velmi neobvyklého projektu se komplikoval - umělecké komisi se přičilo dílo uznat, práce byly zdržovány kvůli nepřipravenosti stavebního místa i pro nekvalitní řemeslné výkony při realizaci.

Hrubých prací se zhostil také sám sochař se svými přáteli a příznivci. Ostatně tím reagoval na tehdejší neprostupnost svého nápadu, která měla dohru dokonce v arbitráži. Nakonec dílo vsutku ožilo, ale bez potřebné následné údržby začalo chátrat. Teprve ve druhé dekádě 21. století se vedení městské části rozhodlo podpořit revitalizaci areálu, přestože některé původní prvky již nebylo možno obnovit.

Když po této obchůzce oběma částmi sídliště Fifejdy usedneme třeba právě v prostoru Gebauerovy Minikrajiny, uvědomíme si opět prostřednictvím sochařského díla čas. I ten, který zůstal detailně zachycen pouze v archivech a který možná ještě pamětníci vidí v jiných obrysech než my na vlastní oči mezi panelovými domy.

Marie Šťastná

Pozvánka do klubu

Společnost senior, Na Jízdárně 18, Ostrava 1

Tel.: 724 276 672; 728 466 105

email: info@seniortip.cz; www.seniortip.cz

Týdenní aktivity:

Pondělí: 9:00 - 10:30 Konverzace v anglickém jazyce
10:30 - 12:00 Konverzace v německém jazyce
12:15 - 13:45 Konverzace v ruském jazyce
14:00 - 16:00 Klubové povídání
Úterý: 9:00 - 11:00 Kroužek rukodělných prací
14:00 - 17:00 Karetní hry (Bridž), společen. hry
Středa: 12:15 - 13:30 Angličtina - začátečníci
13:30 - 14:30 Angličtina středně pokročilí
Čtvrtek: 13:00 - 15:00 Dámský klub
15:00 - 17:00 Přednášky, besedy
16:00 - 18:00 Filatelisté
Pátek: Turistické výlety, vycházky, exkurze, návštěva muzeí. Viz samostatné pozvánky v klubu.

Akce Společnosti senior podporují:

OSTRAVA!!!

Nepřehlédněte!

V minulém čísle jsme přinesli informaci o cestování po Slovensku zdarma. **Pozor (!)** ve vyřizování průkazů nastala změna. Nově je pro vystavení průkazu **potřebná i fotografie!**

NÁKUP KOBERCŮ A PVC
U VÁS DOMA ZA ZVÝHODNĚNÉ CENY
DOVOZ I POKLÁDKA

INFORMACE A OBJEDNÁVKY:
596 810 929, 724 965 712

Z ostravského Svinova spolu jeli i k Betlému

Klub důchodců ČD, Ostrava-Svinov, patří mezi aktivní organizace působící v rámci Odborového sdružení železničářů Ostrava. Svým členům nabízí po celý rok zajímavý program. Vedoucí Alžběta Lehotkaiová (která byla dříve 14 let jeho kronikářkou), prozradila, že se pravidelně scházejí každou středu v prostorách, jež poskytl za symbolické nájemné městský obvod Ostrava-Poruba. Klub eviduje 60 členů. Nezapomíná se v něm na pravidelné gratulace jubilantům, jak se patří v kolektivu, jehož jednotlivci se většinou znají velmi dlouho. Organizují se pravidelně oslavy MDŽ, Dne železničářů a předvánoční posezení. Pořádá se hodně akcí zaměřených na turistiku a zájezdy, hlavně v letním období.

Senioři z Klubu důchodců ČD, Ostrava-Svinov

Někdy si členové klubu vyrazí vlakem na otočku do Vysokých Tater, jindy na Čeladnou v Beskydech a do dalších zajímavých míst. Už několik let spolu jezdí na rekreaci do Krkonoš, sledují se výhodné zájezdy, které nabízejí stránky internetového slevomatu, a když se objeví něco výhodného, nabídka se využije.

Budova, kde je instalován Betlém

Na začátku léta se Klub důchodců ČD Svinov vydal na autobusový zájezd na trase Kohútka-Lysá pod Makytou-Horní Lideč-Čertovy skály. Tento zájezd si členové také platili (klub dostal i příspěvek od OSŽ), takže Anna Žídková měla na starosti kasu, aby vše klaplo.

Průvodcovské služby se ujal Pavel Medňanský z „bratrské“ organizace Sdružení seniorů ČD OSŽ Ostrava, hl. n. Nejdříve účastníky zájezdu přivedl na známou chatu Kohútka v pohoří Javorníky. Ta je proslavena mimo jiné svými skvělými borůvkovými knedlíky. Málokdo jim odolal. Bylo také dost času na procházku v okolí a možnost krátce se projít po hranici se Slovenskem. Krásnou přírodu a výhledy do okolí pozlatilo sluníčko.

Dřevořezby chalup, kostelů, hradů, zámků...

O něco později se už v Horní Lidči všichni vypravili do budovy, kde je instalován Česko-slovenský mechanický Betlém. Všechny návštěvníky okouzli vyřezávanými postavkami známého příběhu o narození Ježíše.

Obdiv patřil i dřevořezbám chalup, kostelů, hradů, zámků a jiných známých objektů Zlínského a Trenčinského kraje (Svatý Hostýn, Velehrad, Trenčinský hrad,...). Obdiv si zasloužil i třicetiminutový film, který přibližuje významné historické události uvedených krajů a život jejich obyvatel. Expozice obsahuje 220 dřevěných figur a 100 objektů.

Prohlídka v Horní Lidči se soustředila také na tamní kostel sv. Václava, který je ukázkou moderní sakrální architektury (jeho stavba byla dokončena v 1994). ▼

Zájezd měl své opodstatněné zastavení i v restauraci pod Čertovými skálami, kde se jeho účastníci už těšili na další akce, které pro ně do konce roku 2015 uspořádá jejich svinovský klub.

Text a foto: Eva Kotarbová